

Huvudman

Linköpings kommun

utbildningsforvaltningen@utb.linkoping.se

Beslut

Datum 2025-04-28

Dnr 2024:5603

Sida 1 (5)

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Anders Ljungstedts gymnasium 7 i Linköpings kommun.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2024 genomfört en tillsyn av Anders Ljungstedts gymnasium 7 i Linköpings kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande studiehandleddning på modersmålet, frånvaro, extra anpassningar, anmälan till rektorn, utredning av behov av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram, elevernas inflytande över sin arbetsmiljö samt skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning.

Skolinspektionen har den 3 december 2024 beslutat att förelägga Linköpings kommun att senast den 12 mars 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande frånvaro, anmälan till rektorn, utredning av behov av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram.

Linköpings kommun har den 6 mars 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Linköpings kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Frånvaro**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av huvudmannens redovisning framgår att det vid minst ett tillfälle innan den 27 januari 2025 har genomförts en informationsinsats med samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav kring utredning vid upprepade eller längre frånvaro. Av inkommen dokumentation framgår vidare att det vid detta tillfälle även gavs information om skollagens krav

kring att en elevs vårdnadshavare ska informeras samma dag i de fall en elev i gymnasieskolan utan giltigt skäl uteblir från den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen.

Av redovisningen framgår vidare att rektorn tillsammans med lärare och annan skolpersonal har identifierat att 97 elever har upprepad eller längre frånvaro, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro. Vidare framgår att det har startats frånvaroutredningar för samtliga elever som identifierats enligt ovan.

Av den dokumentation som Skolinspektionen har tagit del av i samband med huvudmannens redovisning framgår att det för de elever som har en upprepad eller längre frånvaro har vidtagits åtgärder som bedöms nödvändiga för att eleverna ska öka sin närvaro och fullgöra sin skolgång.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bland annat att om en elev i gymnasieskolan utan giltigt skäl uteblir från den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Vid upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (15 kap. 16 § skollagen)

Av förarbetena till skollagen (prop. 2017/18:183) framgår bland annat att regeringen anser att det är allvarligt att frånvaron är så omfattande i gymnasieskolan. Frånvaro leder i många fall till sjunkande studieresultat och ibland även till att eleven inte når målen för utbildningen. Enligt en rapport från Skolverket var bl.a. hög frånvaro en av de viktigaste orsakerna till att gymnasieelever inte fick godkända betyg i en eller flera kurser (Risk för icke godkänt, Skolverket, 2010). För en elev som går ett nationellt program betyder det till exempel att hon eller han riskerar att inte få en gymnasieexamen. Även Skolverkets uppföljning av gymnasieskolan med fokus på introduktionsprogrammen visar att hög frånvaro är en vanlig orsak till att elever inte når behörighet till nationella program (Introduktionsprogram, Skolverket, rapport 413, 2014). Frånvaro kan således indikera att en elev håller på att distansera sig från skolan, vilket på sikt kan leda till studieavbrott och i förlängningen därmed ökade risker för arbetslöshet och utanförskap. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har i projektet Plug In identifierat framgångsfaktorer för att förhindra studieavbrott varav en sådan faktor är att uppmärksamma tidiga varningssignaler i form av just frånvaro. Vidare framgår av förarbetena att det är viktigt att arbeta förebyggande och att utreda bakomliggande orsaker till elevers frånvaro och bristande måluppfyllelse, så att lämpliga

åtgärder i god tid kan vidtas så att eleverna ska uppnå utbildningsmålen (s. 72-74). Rektorn bör ansvara för att upprepad eller längre frånvaro utreds oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro. En utredning ska dock inte behöva göras i de fall en utredning är obehövlig, som t.ex. vid redan beviljad ledighet eller om rektorn redan har kännedom om återkommande behov av vårdbesök. (s. 75)

Enligt förarbetena måste frågan om hur omfattande en utredning av frånvaro behöver vara avgöras i det enskilda fallet. Regeringen anser att det i vissa fall kan räcka med en enklare utredning, t.ex. att vid en längre anmäld sjukfrånvaro begära in sjukintyg från eleven eller elevens vårdnadshavare. I andra fall kan det behöva utredas om elevens frånvaro beror på en för eleven otillfredsställande lärandemiljö, t.ex. bristande bemötande eller behov av särskilt stöd. Det är också viktigt att skolan dokumenterar arbetet med att åtgärda frånvaro och att det finns goda rutiner för uppföljning av frånvaron, t.ex. så att elever inte kan vara frånvarande utan att det framgår av skolans frånvarorapportering. I kommentarerna till Skolverkets allmänna råd om att främja närvaro och att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro i skolan anges att skolan behöver dokumentera sitt arbete med att utreda problem och vidta åtgärder för att komma till rätta med frånvaron. Arbetet med en elevs frånvaro kan pågå under lång tid och bestå av omfattande utredningsmaterial. Det är därför angeläget med tydliga innebär också ett stöd under arbetets gång och skapar kontinuitet. Det är därtill viktigt att rektorn ser till att åtgärder följs upp och om de visat sig verkningslösa, att nya åtgärder provas och utvärderas för att få eleven att delta i utbildningen. (Skolverkets allmänna råd med kommentarer, Arbetet med att främja närvaro och att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro i skolan, s.22 f.) (s.75–76)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Linköpings kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller frånvaro. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan till rektorn, utredning av behov av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att det vid minst ett tillfälle innan den 27 januari 2025 har genomförts en informationsinsats med samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav kring när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd.

Av redovisningen framgår vidare att rektorn tillsammans med samtliga lärare som bedriver och därmed ansvarar för undervisningen, har identifierat och dokumenterat, vilka elever som trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befaras inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Av den dokumentation som Skolinspektionen har tagit del av i samband med redovisningen framgår att 162 elever har identifierats och att det har startats utredningar av behov av särskilt stöd för samtliga dessa elever.

Av den dokumentation som Skolinspektionen har tagit del av i samband med huvudmannens redovisning framgår även att det för varje sådan utredning om särskilt stöd har fattats beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Av dokumentationen framgår att 26 åtgärdsprogram har utarbetats.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen ges möjlighet till kompetensutveckling och att all personal i verksamheten har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § skollagen).

Av skollagen framgår bland annat att om det inom ramen för undervisningen, genom resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen (3 kap. 5 § skollagen).

Vidare framgår av skollagen att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl

att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. (3 kap. 7 § skollagen)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. (3 kap. 9 § skollagen)

Beslut av en rektor får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 § (28 kap. 16 § skollagen). I ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild enligt denna lag hos en kommun, en region eller en enskild huvudman tillämpas bland annat 33 § i förvaltningslagen (29 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Linköpings kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller anmälan till rektorn, utredning av behov av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet är fattat av utredaren Anna Åhman Lundberg. Utredaren Malin Lindberg har varit föredragande i ärendet.